

Протокол

Единадесето официално заседание на КН на ОТПР
4 декември 2012 г.
9:00 ч.
Гранитна зала, Министерски съвет

Предмет: Единадесето официално заседание на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007 – 2013г.

Участници:

Лиляна Павлова, МРРБ
Деница Николова, МРРБ
Илка Гълъбова, МРРБ
Боряна Войчева-Ненкова, МРРБ
Тамара Кулева, МРРБ, СЦР
Антонина Дончева, МРРБ, СЦР
Юлиан Молтов, МРРБ, ЮЦР
Николай Милев, МРРБ, ЮИР
Илиана Георгиева, МРРБ, ЮЗР
Татяна Бояджиева, АПИ
Мартин Георгиев, МТИТС
Таня Вълкова, ИА ЕСМИС
Десислава Михалкова, МИЕТ
Любомир Петков, МИЕТ
Ива Якимова, МИЕТ
Наталия Илиева, МТСЦ
Моника Димитрова-Бийчър, МФ
Цветан Стоевски, МЗ
Красимира Нечева, МОМН
Ангел Ангелов, МК
Кирчо Киров, МВР
Соня Костова, МФВС
Надя Генова, МС
Кристина Хитрова, МС
Ирена Първанова, МС
Цветан Нанов, НСИ
Валентин Василев, РСР, СЦР
Пламен Манушев, РСР, СЦР
Марин Кавръков, РСР, ЮИР
Даниел Панов, НСОРБ
Илиана Филипова, БАРДА
Стефан Василев, АИКБ
Цанко Иванов, БТПП
Мишо Настев, ССИ
Емил Димитров, КТ „Подкрепа“
Реналдо Мандметс, ЕК
Валери Натан, ЕК
Василка Костадинова, МФ
Добринка Михайлова, МФ
Томислав Дончев, МС
Любен Татарски, НС
Веселина Троева, НЦТР

<p>Г-жа Лиляна Павлова откри десетото заседание на Комитета за наблюдение на Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013 г. и приветства всички с добре дошли. Тя отбелязва, че ще се дебатира върху постигнатото към днешна дата, срещаните трудности, предизвикателства пред УО и какво предстои. До момента е изминат дълъг път, през който е постигнато много и са научени много уроци. Г-жа Павлова благодари на УО на ОПРР за положените усилия и свършената работа, вследствие на която са постигнати отчетените резултати. Тя благодари и на всички членове на КН, както и на бенефициантите по програмата за положените усилия и разбирание. Г-жа Павлова каза, че към момента по ОПРР е договорен 90% от бюджета, а над 37% от договорените средства са разплатени, т.е. 33% от бюджета на програмата. Същевременно най-голямото предизвикателство свързано с увеличаване размера на сертифицираните средства предстои. Съгласно правилото N+2/N+3 за тази година разплатените средства са повече от заложените по прогнозия. Ако към</p>	<p>Откриване на заседанието и приветствие от г-жа Лиляна Павлова, Министър на регионалното развитие и благоустройството и Председател на КН на ОПРР, приветствие от г-н Томислав Дончев, Министър по управление на средствата от ЕС и г-н Реналдо Мандметс, ГД "Регионална политика" на ЕК</p>				
<p>Единадесетото официално заседание на Комитета за наблюдение на Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013 г. (КН на ОПРР) беше проведено в Гранитна зала на Министерски съвет. Присъстваха членове на КН на ОПРР, в това число представители на министерства, агенции, държавни ведомства, сдружения на общини, регионални съвети за развитие и социално-икономически партньори, наблюдатели от Европейската комисия, както и представители на ГД "Програмиране на регионалното развитие" към МРРБ – Управляващ орган на ОПРР и Секретариат на КН.</p>	<p>Въведение:</p>				
<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="97 1361 1034 1417">Протокол:</th> <th data-bbox="97 1361 1034 1417">Учита Биразова, МРРБ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="97 1417 1034 2045"> <p>Надя Данкинова, ФОНД ФЛАГ Ива Петкова, ФОНД ФЛАГ Людмила Величкова, НСОСРБ Гергана Митрева, МС Тонка Милева, МК Татяна Митова, МРРБ Снежина Славчева, МРРБ Мария Станевска, МРРБ Бержиния Милева, МРРБ Учита Биразова, МРРБ Цветелина Димитрова, МРРБ Надежда Ангелова, МРРБ Иван Попов, МРРБ Никоleta Борисова, МРРБ Цветелина Николова, МРРБ Адриана Атанасова, МРРБ Даниела Гюрджеклиева, МРРБ</p> </td> <td data-bbox="97 1417 1034 2045"></td> </tr> </tbody> </table>	Протокол:	Учита Биразова, МРРБ	<p>Надя Данкинова, ФОНД ФЛАГ Ива Петкова, ФОНД ФЛАГ Людмила Величкова, НСОСРБ Гергана Митрева, МС Тонка Милева, МК Татяна Митова, МРРБ Снежина Славчева, МРРБ Мария Станевска, МРРБ Бержиния Милева, МРРБ Учита Биразова, МРРБ Цветелина Димитрова, МРРБ Надежда Ангелова, МРРБ Иван Попов, МРРБ Никоleta Борисова, МРРБ Цветелина Николова, МРРБ Адриана Атанасова, МРРБ Даниела Гюрджеклиева, МРРБ</p>		
Протокол:	Учита Биразова, МРРБ				
<p>Надя Данкинова, ФОНД ФЛАГ Ива Петкова, ФОНД ФЛАГ Людмила Величкова, НСОСРБ Гергана Митрева, МС Тонка Милева, МК Татяна Митова, МРРБ Снежина Славчева, МРРБ Мария Станевска, МРРБ Бержиния Милева, МРРБ Учита Биразова, МРРБ Цветелина Димитрова, МРРБ Надежда Ангелова, МРРБ Иван Попов, МРРБ Никоleta Борисова, МРРБ Цветелина Николова, МРРБ Адриана Атанасова, МРРБ Даниела Гюрджеклиева, МРРБ</p>					

момента има отчетени разплатени над 1 млрд лв., то само за следващата година трябва да бъдат разплатени още толкова. Г-жа Павлова отбелязва, че това е не само голямо предизвикателство, но и голям риск, тъй като всяко неразплатено евро следва да бъде върнато. Тя каза, че разчита на пълната мобилизация на бенефициентите, като УО на ОПР е на разположение за съдействие, дискусии и анализи по проблемите и рисковете проекти, за да имаме увереността, че се прави всичко възможно за изпълнението им. За всеки един от проектите по програмата е направен анализ и за 50% от проектите, които се изпълняват или още не са започнали своето изпълнение, има съмнение, че са рискови. За всеки проект УО може да набележи мерки и даде план за действие, за да се избегне риска от неразплатяване и неуспешна реализация на проекта. Г-жа Павлова каза, че отчитането на договорените и разплатени средства е важно, но далеч по-важно е отчитането на индикаторите, заложен в програмата, като създадени работни места, рехабилитирани километри пътища, спестени часове от пътуване, спестена енергия в резултат на енергоефективните мерки в образователната, културната и социалната сфера и много други. Няколко са ключовите проекти по ОПР: проектите свързани с градския транспорт са много важни за селите големи града, а инвестицията е голяма. Като цяло УО отчита желанието и устремите на общините да ги реализират, въпреки че към днешна дата не може да се отчете голям напредък по изпълнението им. Към момента програмата е в етап, в който се отчитат добрите резултати и следва да се наблегне на критичната част от работата и къде спешаме предизвикателства. По отношение на проектите за градския транспорт е голям успех, че ги има и се изпълняват, но очакванията на УО са по-големи и за съжаление за тези 500 млн лв. към момента може да бъдат отчетени само текущи тръжни проценти. Г-жа Павлова отбелязва, че все още има време и аплира към бенефициентите за по-усилена работа. Втората група включително важни проекти са тези за деинституционализацията. Една част от тях вече са започнали своето реално изпълнение, по други се провеждат тръжни процедури. Г-жа Павлова изрази надеждата, че сътрудничеството с МТСП, от гледна точка на съфинансиране на меките мерки, ще продължи успешно. Други важни проекти са тези, свързани с енергийната ефективност, които се изпълняват успешно, но голямото предизвикателство тук е свързано с енергийната ефективност на многофамилните жилищни сгради. Към момента може да се отчетат над 130 подадени заявления за финансиране, от които 40 одобрени. Друг важен финансов инструмент по програмата е финансирането по линия на JESSICA. Този инструмент се оказва голямо предизвикателство не само за България, но и за всички страни, в които се изпълнява. Г-жа Павлова каза, че от опита се вижда, че този инструмент е нересен за стартиране. Една година бе нужна за преговори с ЕИБ, докато се формулира функцията им като холдингов фонд, след което на ЕИБ бе нужна още една година да се избере фонд мениджърите, т.е. две години са изминаха в преговори. Факт е, че вече има два функциониращи фонда за градско развитие и е одобрен първият проект за фонда за градско развитие на шестте големи града, а именно проекта на Стара Загора. До дни предстои да се одобрят и проекта за София, като се очаква одобрение на още много проекти. Г-жа Павлова подчерта, че в началото на следващата година се очаква да бъдат одобрени и посегнатите големи инвестиционни проекти по програмата, а именно тези от пренасочените спестените средства свързани с градската среда. Резултатите от тези проекти са видими и осезаеми. През следващата година със спестените средства по програмата следва да се дофинансират допълнителни инвестиции по линия на схемата за предотвратяване на рисковете от пожари, като се закупят още противопожарни автомобили и необходимото оборудване. Второто предизвикателство, освен

реализирането на вече споменатите проекти, е свързано с подготовката на създавания програмен период. Към момента в тази посока имаме изготвен социално-икономически анализ и завършена национална концепция за пространствено развитие, която следва да бъде приета от МС и в която са заложен бърдите бенефициенти по новата оперативна програма. Активно участие в този процес има и НСОФ, които се очаква да представят и своето окончателно становище. Налице е сформирана работна група, която разписва новата оперативна програма, като до края на декември 2012г. ще има готов вариант и ще се пристъпи към съгласуване на текстовете със заинтересованите страни и ЕК. Оставащата една година е достатъчна, за да се изготви една добра и съдържателна оперативна програма, както го изискват регламентите. В момента се прави и екологична оценка. Г-жа Павлова отбелязва, че готовността на УО към момента, от гледна точка на изготвена нова оперативна програма, ще създаде предпоставки за правилно дефинирани цели и приоритети, тъй като в новия програмен период имаме смяна на подхода с предефиниране на цели и бенефициенти. По линия на Техническа помощ са отпуснати 16 млн лв. за подготовка на проекти, за да започнем създавания програмен период своевременно и да не се губи време в изготвянето на проекти, както и да се избегне празнота в изпълнението между двата програмни периода. Г-жа Павлова допълни, че е проведен конкурс за ново име и ново мото на оперативната програма. В проведен конкурс имаше наградени, както и много добри идеи. Новото име на програмата е Оперативна програма "Региони в растеж", като така се запазва и вече известната абревиатура ОПР, а новото послание е "За едно по-добро място за живеене". Г-жа Павлова пожела успешна работа на членовете на КН и отново отбелязва, че 2013 г. е годината на големите предизвикателства свързани с успешно финализиране на настоящия програмен период и успешно начало за новия. Тя даде думата на г-н Томислав Дончев, министър по управление на средствата от ЕС.

Г-н Томислав Дончев изрази своята радост от присъствието си на заседанието на КН на ОПР, което по правило е изключително и чиято цел е да потвърди изключителния напредък по изпълнението на програмата. Той каза, че не може да се прави сравнение между отделните оперативни програми, тъй като всички имат една основна цел, а именно ускорено социално-икономическо развитие. Независимо от това няма как да не се регистрират някои отчетливи разлики в изпълнението на финансовите инструменти, които са следствие на едни или други причини и по-точно да се подчертае напредъка по ОПР. Г-н Дончев отбелязва, че резултатите от инвестициите направени по ОПР са най-видими и са емблема на инвестициите направени с европейски средства по принцип. На второ място УО на ОПР въведе нов стандарт на обхуване с бенефициентите, които трябва да бъде характерен за всички оперативни програми. Програмата не може да бъде третирана само като секторен инструмент за инвестиции в определена сфера, а има бегзите и характеристиките на хоризонтален инструмент, който адресира проблемите на регионалното развитие в общте. Проектите изпълнявани по ОПР водят други след себе си и маркират какво ще се случи с другото финансиране, без значение дали е национално или европейско. Той отбелязва, че на границата между двата програмни периода трябва да се използва наученото в миналото, за да се гарантира едно добро бъдеще. Като допълнение към предизвикателството свързано с обема на материални резултати, които трябва да бъдат осъществени през 2013г. и реални ОПР за помощта, която се оказва на бърдите бенефициенти за подготовка на нови проекти. Той пожела позитивни и искрени дискусии при работата на КН.

Г-жа Лиляна Павлова Благодари на г-н Дончев и даде думата на г-н Реналдо Мандетс.

Г-н Реналдо Мандетс каза, че добрата новина е свързана с изключителния напредък по програмата. Когато се говори за напредък трябва да се отбележи високия процент договорени средства, т.е. голяма част от работата е свършена. Разбира се, основното предизвикателство е свързано с разплатането на средствата по програмата. Беше са изплатени подадените средства за сертифициране през октомври 2012г. Г-н Мандетс отбеляза, че през тази година са посетени над 20 общини и резултатите от направените инвестиции са много добри. Ако при посещението до момента са отправени коментари по отношение качеството на строителството, то през тази година самите общини вече индигират пропуските и сигнализират строителите за тяхното отстраняване. Най-добрите инвестиции са свързани с образователната инфраструктура, където постигнатите резултати са много добри и строителството е с много добро качество. Г-н Мандетс подчерта, че това вече се превръща в стандарт и всичко е добре структурирано и планирано. Ражданията също са много добри от резултатите. Много важно за ЕК и за двата програмни периода е диалогът с бенефициентите, който е на добро ниво. Видно е, че старите уроци са научени и през новия програмен период ще има достатъчно количество добри проекти, които да започнат своето изпълнение веднага и през първата година следва да има и подадени междинни плащания. Забавянето при обществените поръчки е основен фактор за малкия обем на разплатени средства. Г-н Мандетс отбеляза, че има увеличаване в броя на обжалванията по тръжните процедури, което се случва не само в България и това е предизвикателство, с което трябва да се справим. Например в Естония всеки втори търг за строителство е обжалван, но системата е направена така, че в рамките на 3 месеца 95% от слушаните биват приключвани. По отношение на JESSICA трябва да се ускори изпълнението на проектите, за да може да се направи анализ от гледна точка подготовка на инициативата за създавания програмен период. Г-н Мандетс допълни, че официалните преговори за новата оперативна програма може да започнат при подписване на финансовата рамка, като дотогава се обменят идеи и информация, които да изяснят основните позиции на страните и да се види има ли различия по ключовите приоритети. Основните въпроси по отношение на партньорските споразумения ще бъдат свързани с броя на проектите. Изключително важно е какви средства ще бъдат отпуснати, като за момента се предвижда България да получи същия обем от средства. Най-лошият вариант е бюджетът да бъде намален. ЕК приветства изработването на интерпретационните проекти, които отговарят на предефинираните стратегии, свързани с отделните сектори и базирани на вече постигнат напредък и на наученото от предишния опит. Основното е, че трябва да се обрнем към стратегическия фокус и всеки проект трябва да се отрази на региона и колко работни места ще се осигурят. Трябва да се обърне внимание и на това какви ще бъдат последствията. На първо място следва да се изясни какъв ще бъде стратегическият фокус и след това да се пристъпи към дискусиата. Г-н Мандетс отбеляза, че четирите държави-членки тази година нямат никакви забавени или спрени средства. От постигнатото през 2013 г. ще зависи имиджа на България.

Г-жа Лиляна Павлова, Благодари и изрази задоволство от това, че България е една от четирите държави без спрени или забавени средства и това би следвало да ни поддържа мотивирани. Тя използва възможността да Благодари на г-н Валери Натан, представител на ЕК и отговарящ за ОПР, за добрия и градивен диалог, както и за подкрепата му.

<p>По следваща точка от дневния ред, "Проведени писмени процедури на КН и предложени писмени процедури на КН и предложения за промени</p> <p>Г-жа Павлова каза, че по следваща точка от дневния ред, "Проведени писмени процедури на КН и предложения за промени" г-жа Павлова даде думата на г-жа Деница Николова.</p> <p>Писмени процедури, а именно с оглед прилагането на правилото N+3, УО изготвя текущо анализи за степента на реализиране на приоритетите към настоящия момент и свободен ресурс по програмата. Предвид напредналия етап на изпълнение и свободен период за сключване на договори за БФ до 31.12.2013г. съгласно Регламент № 1083, както и за постигане на максимален процент усвояемост, УО предприе инициативата за регулярно освобождаване на свободен ресурс по сключени договори за БФ по схеми, по които няма сформирани списъци с безвъвни проектни предложения, в резултат от приключване изпълнението на договори и освободен ресурс след проведени тръжни процедури. Тези средства се реалокират към новата схема «Зелена и</p>
<p>Проведени писмени процедури на КН и предложения за промени</p> <p>1. Досегашната алинея 2 се отменя. 2. Досегашната ал.3 става съответно ал.2</p> <p>на ОЛРР се правят следните изменения:</p> <p>Решение 2 В чл. 16 на Вътрешните правила за работа на Комитета за наблюдение</p> <p>Взети решения:</p> <p>Г-жа Павлова каза, че по следваща точка от дневния ред, "Уточнения по Вътрешните правила за работа на КН на ОЛРР", след обстоен преглед се установи, че са налице някои несъответствия и неточности във Вътрешните правила и в тази връзка УО на ОЛРР предлага ал. 2, чл. 16 да отпадне, а ал. 3 чл. 16 да стане ал.2 чл. 16, като по този начин ще се избегне противоречието. По направеното предложение нямаше коментари и бележки и то бе прието единодушно.</p>
<p>Уточнения по Вътрешните правила за работа на КН на ОЛРР</p> <p>Решение 1 КН приема протокола от десетото заседание на КН на ОЛРР.</p> <p>Взети решения:</p> <p>По първа точка от дневния ред, "Премане на протокол от двестото заседание на КН на ОЛРР", г-жа Лиляна Павлова посочи, че след предварителното му изпращане за съгласуване и отразени коментари и бележки, протоколът е изпратен в окончателния му и ревизиран вариант до всички членове на КН. Допълнителни коментари и бележки не бяха направени и протоколът бе приет единодушно.</p>
<p>Премане на протокола от десетото заседание на Комитета за наблюдение</p>

доставяна градска среда», чийто бюджет е 180 млн. лв. След достигането на този ресурс впоследствие освободените средства ще се реалокират към схемата за подкрепа за организиране и предотвратяване на рискове и щети при пожари в градските атермационни зони с конкретен бенефициент МВР. Г-жа Николова напомни, че на 9-то заседание на КНБ взето решение, с което от 17 текущи схеми за предоставяне на БФП спестените средства се реалокират към новата схема «Зелена и достъпна градска среда». През септември бе проведена писмена процедура и взето решение за допълване на списъка текущи схеми с още 9 схеми, част от които касат конкретни бенефициенти по програмата, които към момента не успяват да реализират осигурения им финансов ресурс или са налични спестени средства от приключващи проекти. Г-жа Николова уточни, че МВР има вече сключен договор по програмата с ресурс от 13 млн. лв., а след взетото решение този ресурс ще бъде допълнен за формиране на общ ресурс в размер на 95,8 млн. лв. През октомври 2012г. бе взето решение, касаещо предоставяния програмни период, като се увеличават финансовия ресурс предоставен на бенефициентите за изготвяне на техните инвестиционни проекти. Към началото на обявяване на схемата предвидените средства бяха в размер на 12,5 млн. лв., а с увеличението на финансовия ресурс и след анализ на средствата по Приоритет 5 «Техническа помощ», общата стойност вече е 27,5 млн. лв. за всички конкретни бенефициенти – 36-те големи града, които ще имат възможност за започване на подготовка за следващия програмни период. В рамките на тази схема бе направена и допълваща документация дейност в посока на подкрепа на мерки за интегриран градски транспорт, така че всички общини ще могат да се възползват от тази възможност. Г-жа Николова отбеляза, че е проведена и писмена процедура, с която дирекция «Технически правила и норми» от МРРБ е определена за конкретен бенефициент по линия на Техническа помощ. Реалокираният финансов ресурс е в размер на 500 000 лв. за изготвяне на анализ, проучвания и актуализация на нормативни актове в подкрепа на новата оперативна програма. Към 15.11.2012 г. са сключени договори на стойност около 2,9 млрд. лв., което е приблизително 90% от бюджета по програмата, като към момента освободеният ресурс е в размер на 91 млн. лв., които бяха насочени основно за схемата «Зелена и достъпна градска среда». Направените реалокации са както между приоритетни оси, така и между операции. Г-жа Николова поясни, че в рамките на Приоритетна ос 1 са реалокирани 23,1 млн. евро, като този спестен ресурс е от операция 1.1 «Социална инфраструктура» и операция 1.5 «Системи за устойчив градски транспорт». Пренасочените средства от Приоритетна ос 2 са в размер на 4,9 млн. евро от операция 2.1 «Регионална и местна достъпност» и операция 2.2. «Подкрепа за развитие на критична, защитена, сигурна и надеждна обществена ИКТ инфраструктура». От Приоритетна ос 3 е реалокирани финансов ресурс от 5,9 млн. евро от операция 3.1 «Подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура» и операция 3.3 «Национален туристически маркетинг». Средствата в размер на 4,3 млн. евро са пренасочени от Приоритетна ос 4 и по-точно от операция 4.1 «Дребномащабни местни инициативи» и операция 4.2 «Междурегионално сътрудничество». Г-жа Николова отбеляза, че от операция 1.4 «Подобряване на физическата среда и превенция на риска» от схемите за градска среда, свличаща, наводнения и интегрирани планове за градско възстановяване и развитие са реалокирани 6,9 млн. евро. Понастоящем изпълнителен финансов ресурс по схемата вече е събран, като е наличен и натрупан ресурс в посока увеличаване на финансовия ресурс за МВР в размер на 1,3 млн. евро. В рамките на Приоритетна ос 5 в подкрепа на следващия програмни период е пренасочен ресурс между операции в подкрепа на схемата за подготовка на

г-жа Деница Николова каза, че на този етап може да се отбележи изключителен напредък по отношение на договарянето, което е над 90% от общия финансов ресурс и бюджета по програмата. Сключените договори са 984 с общ размер на предоставената БФ от около 2,8 млрд. лв. или над 90% от бюджета на ОПР. Общият размер на плащанията до 15.11.12г. е в размер на 1,045 млрд. лв. или 37% от договорените средства и 33% от бюджета на програмата. Това е изключителен напредък, предвид че 1/3 от средствата по програмата са разплатени. Очаква се към края на годината разплатените средства да бъдат в размер на 1,070 млрд. лв., което е 39% от договорените средства и 35% от бюджета на ОПР, а сключените договори да станат 988. Налице е плавно разпределение от гледна точка на финансовото изпълнение по приоритетни оси, като по Приоритетна ос 5 предстои сключване на договори свързани с подкрепа за създаващия програмен период. Г-жа Николова отбеляза, че по отношение на разплатяванията Приоритетна ос 2, в частта за мерки в подкрепа на прътната инфраструктура, бележи голям напредък във верификацията на средства. Относно Приоритетна ос 3 се наблюдава по-слабо изпълнение, като в тази посока се очаква в рамките на първото тримесечие на следващата година да се промени. По отношение на системата LOTNAR към 30.11.12г. има 30% изпълнение на прогнозата за верифициране на средства. За съжаление да края на годината няма да бъдат постигнати заложените 100% за верифициране, но това е вследствие от забавяне изпълнението на проекти по програмата. Основните фактори за това забавяне са обжалванията на обществените поръчки и забавяне в обявяването им. Г-жа Николова обрна внимание, че има 102% изпълнение на прогнозата за сертифициране разходи и това е индикатор, че направеното прогнозиране е реалистично и УО е положил изключително големи усилия за постигане на поставените цели. По отношение на минималната цел за сертификация за тази година и рисковете за освобождаване на средства по правилото N+2/N+3 такъв за момента не съществува, от гледна точка на постигане на минималната цел от 120%, като има 20% аванс в подкрепа на работата за следващата година. Въпреки това в хода на изпълнение на програмата това не е индикатор, който да показва да намалим усилията, с които се работи, а по-скоро следва да увеличим темпото, за да се постигне максимално изискуемото и да няма освобождаване на средства по правилото N+2/N+3. Изпълнението на приоритетна ос 1 в рамките на алтернативните аспекти и алокираните средства показват, че има ясно разграничение на столицата, 6-те големи града и 29-те общини от алтернативните, които правят списъка на 36-те

г-жа Деница Николова.
По следваща точка от дневния ред, "Аналитичен преглед, успехи и предизвикателства при изпълнението на ОПР", г-жа Павлова даде думата на

Аналитичен преглед, успехи и предизвикателства при изпълнението на ОПР

реалокипаните средства по приоритети, операции и схеми.
Г-жа Павлова благодари за детайлната и изчерпателна информация, като допълни, че е задължен на УО да предоставя точни обществени данни за ос 5 остава със същия финансов ресурс.
2 намалена - съответно с почти 6 млн. евро и малко над 4 млн. евро, а Приоритетна ос 2 намалена с близо 5 млн. евро, по Приоритетни оси 3 и 4 ресурсът също се ресурсът по Приоритетна ос 1 е увеличен с над 15 млн. евро. По Приоритетна ос 1 е увеличен с над 15 млн. евро, по Приоритетни оси 3 и 4 ресурсът също се увеличи, като общият размер е 27,4 млн. лв. В заключение, г-жа Николова каза, че

общини и останалите 50 общини, които допълват бенефициентите по оста. В рамките на следващата година предстои да бъде алокиран и ресурсът по схемата за зелена и достъпна градска среда, като по този начин няма да има повече възможности за договаряне и предоставяне на допълнителен финансов ресурс към бенефициентите по приоритетна ос 1. Г-жа Николова подчерта, че успешен пример на ключова инвестиция по програмата е схемата за интегриран градски транспорт с ресурс от близо 500 млн лв. Предстои реалното изпълнение на 7-те проекта, които вече са договорени. По отношение на инициативата JESSICA поставените цели са за успешно изпълнение с добри резултати с оглед на това, че през следващия програмен период финансовият инженеринг ще бъде опериращ за помощта от ЕС. Други ключови проекти по програмата са тези за рехабилитация и реконструкция на второкласна и третокласна пътна мрежа с ресурс от 500 млн лв. С оглед напредъка по изпълнение на проектите и укрепения капацитет на АЛН, УО има желание и обосновка за следващия програмен период да бъде защитен, ако не по-голям ресурс, то поне такъв в същия обем. Следващите важни проекти, които се изпълняват с допълващо финансиране от две или повече оперативни програми, са мерките за деинституционализация на децата в България и мерките за осигуряване на социални жилища за маргинализирани групи. По тези две схеми се използват възможностите на Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" и на Програмата за развитие на селските райони. Вече има сключени договори и през следващата година се очаква реалното изпълнение на проектите. Другият ключов проект е свързан с мерки за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради. До момента има одобрени 42 сгради за получаване за БФП по програмата. Предвижда се тези мерки да бъдат изпълнени през следващата година като до средата на 2013г. се очакват и първите резултати. Г-жа Николова акцентира, че при отчитане изпълнението на програмата като финансов ресурс и договорени средства е важно да бъдат отчетени и индикаторите, които се постигат в резултат на реализираните мерки, а именно реконструирани сгради на образователна, социална и културна инфраструктура; рехабилитирани пътища; площ на укрепени жилища; подобрена градска среда и други. За анализирване на постигнатите резултати е направен календар, включващ снимки на част от успешно изпълнените проекти по програмата. Г-жа Николова отбеляза, че инициативата година е предизвикателство от гледна точка на търсене на възможности за оптимизация на разходите, верифициране на средствата и съответното предявяване на сертификати към ЕК. Направен е анализ на изпълнението на всички проекти по програмата, за да се види на какъв етап от реализацията действително са и в каква посока може да бъдат оптимизирани плащанията, по какъв начин да се мобилизират бенефициентите, за да се постигне по-голям резултат при разходите. Вследствие на този анализ се установи общата тенденция, че голяма част от договорите в изпълнение са все още на етап подготовка на тръжни процедури или обявени такива, но без избрани изпълнители за СМР, строителен надзор и авторски надзор. УО на ОПРР постави близо 50% от проектите, които са в процес на изпълнение в графата на високорисковите, на които ще бъде правен регулярен двумесечен мониторинг, така че да бъдат направени опити за ускоряване на тяхното изпълнение или къртето има обективни причини за тяхното забавяне, същите да бъдат анализирани и приключени. Следващият такъв анализ предстои да бъде направен в началото на 2013г. Г-жа Николова допълни, че от ключово значение за изпълнение на програмата са обжалваните по обстоятелствени поръчки. В рамките на един допълващ анализ по отношение на обжалваните процедури се оказа, че над 500 млн. лв. не могат да бъдат реализирани именно поради обжалвания и

резултат на това е налице забавяне в изпълнението на проектите между 3 и 9 месеца. Общият брой на обжалваните процедури е 280 за всички бенефициенти, като за конкретните бенефициенти те касат АПИ, МИЕТ, МК и МЗ. Прави се всичко възможно да се намери правилния подход, ако не за този програмен период поне за следващия, за успешно справяне с този проблем. От изключителна важност е извършването на проверките на място в хода на реализация на проектите. В тази посока са сключени договори с външни изпълнители, които подпомагат УО при проверките на място, както и подсигурават един изключително важен за УО фактор, а именно качествено изпълнение при строителните работи на обектите по програмата. Това е оптимизация, която ще повлияе в две посоки – по отношение съблюдаване спазването на стандартите в строителството и по отношение ускоряване процеса на верификация. Ефектът от тази мярка се очаква в началото на следващата година. В ход на реализация на програмата е обявена обществена поръчка, избрани са изпълнители и предстои сключването на договори с фирми, които ще обработват сигналите за нередности, за да се подсигури максимално бързото процедиране на сигналите и да се избегне блокиране на плъщаната. Друга оптимизация направена в рамките на УО е обособяването на отделен сектор „Нередности“, който има потенциал за обработване на всички сигнали и отделен сектор «Контрол на обществения поръчки» за подобряване на предварителния и последващия контрол. Г-жа Николова каза, че за да бъде подобрен процеса на работа на УО и след взето решение от КН за изясняне на екипа по програмата извън сградата на МРБ, е избрана подходяща сграда, в рамките на която предстои да бъде ситуиран УО през януари 2013г. Ключов елемент при изпълнението на програмата е по какъв начин УО подобрява качествата на бенефициентите, което става чрез провеждането на регулярни срещи, провеждане на обучение за успешно изпълнение на проектите, като към момента са проведени 22 обучения и са обучени 257 представители на бенефициентите. Организиран са 4 учебни пътувания за обмяна на опит. Г-жа Николова допълни, че в рамките на проектите изпълнявани с подкрепата на техническата помощ по програмата предстои приключването на проект свързан с изготвянето на анализ на бенефициентите по отношение на административен, технически и финансов капацитет. През следващите месеци ще има разработени планове за всеки един от бенефициентите, съдържателни конкретни мерки и дейности, които следва да бъдат изпълнявани за да се постигне максимално добро ниво на капацитета необходим за успешно реализиране на проектите по ОПП, както и за следващия програмен период. На следващото заседание на КН ще бъдат представени мерките, които трябва да бъдат реализирани за укрепване административния капацитет на бенефициентите. Г-жа Николова отбеляза, че дейността за информация и публичност съпътстват всяко събитие по програмата, като до момента има 14 официални церемонии по подписване на договори по схеми за предоставяне на БФП, проведени са пресконференции за конкурсите за лого и име на програмата, годишна пресконференция за отчитане напредъка по изпълнение на програмата и др.

Напредък в процеса на програмиране за програмен период 2014-2020г.

Г-жа Деница Николова, отбеляза че за следващия програмен период трябва да се обърне внимание на териториалните характеристики, т.е. да не се говори само за секторни политики и секторни оперативни програми, а да се говори и за такива, които са от регионално значение и имат своята добавена стойност за развитието на всеки регион от територията на страната. В страната има 6 региона

особени на ниво NUTS 2, които използваме за отчитане на макроикономическите и микроикономическите показатели на ниво ЕК. Това са и регионите, които се използват за определяне на стратегическите решения за подкрепа със средства от ЕС. Основен фокус на бъдещия програмнен период ще бъде преразпределянето на механизмите за подкрепа, а именно плавно намаляване на помощта получавана от бенефициентите под формата на безвъзмездна финансова помощ и фокусиране все повече в мерки, които се изпълняват с помощта на финансовия инженеринг, а това са проекти, които генерират приходи, които в своята същност привличат частния сектор като възможност за допълващо финансиране и които постигат ефекта на възвращаемост на средствата, макар и в по-дългосрочен период от време. Към момента след проведените заседания на работната група вече има първоначален вариант на бъдещата оперативна програма. От изключително важно значение е анализа на предвариателната оценка, която да даде яснота доколко разписаните текстове са в пълно съответствие с европейските стратегически документи, както и с тези на национално ниво. С оглед бъдещия програмнен период от ключово значение са два допълващи стратегически документа, които се разработват с подкрепата на техническата помощ по ОПРР. Единият документ е националната концепция за просрочно развитие, залегнала в нормативната ни уредба, но каквато до момента няма. Този документ ще даде общата насока, за период от минимум 10 години по какъв начин трябва да се развиват според териториалните характеристики различните региони, така че да се постигне по-голям растеж. Основната идея на националната концепция е да направим прелюд на териториалните характеристики на всички населени места, да определим кои са ключово важните, които имат най-голямо значение за регионалното развитие. Тя следва да даде етапите в които при последователно инвестиране в тези населени места и надражждане на инвестициите ще бъде постигнат общия ефект за регионално развитие вече на национално ниво. От друга страна в по-оперативен план за бъдещия програмнен период за новата оперативна програма ще бъде важно да има такива оперативни инструменти, с които ще може да се изпълняват интегрирани мерки. Именно затова е структурирана мярката за разработване на интегрирани планове за просрочно развитие и развитие и тези планове следва да дават на ниво град визията за развитието му по отношение на конкретни зони в градовете, по отношение на конкретни инвестиции, които трябва да бъдат част от този план. Интегрираният план по своята същност е бизнес планът на един град относно мерките и проектите, които ако последователно се изпълняват за период от 7-10 години следва да се постигне ефект на пълно обновяване на града, промяна не само на градската среда, но и на подземяната инфраструктура, подобряване на образованието, достъпа до здравни услуги и други. Към момента по отношение на интегрираните планове всички 36 града имат осигурен финансов ресурс. Те се разработват на две фази - едната е определена на зони в града, които отговарят на конкретни критерии. Тези зони могат да бъдат, т.нар. социална зона, зона с преобладаващи публични функции и зона за икономическо развитие. Тези три зони в рамките на градовете при последователно изпълнение на мерките следва да постигнат ефекта на изцяло или частично обновяване на града. По-ключовата фаза от интегрираните планове е втората, а именно да се идентифицират проекти. При идентифицираната на проекти следва да се съблюдават, както общите политики на национално ниво, така и местните изисквания и нужди на съответния град, т.е. идентифицираната е най-важната и ключова част при разработването на интегрираните планове. На всички градове към момента им предстои точно тази фаза, в която ще определят проектите, които ще се реализират. Много е важно при идентифицирането на

проектите те да бъдат в своята политическа последователност, т.е. изграждането на подземята инфраструктура да не бъде след градската среда или да не бъдат включени мерки за реконструкция на улична мрежа и да се прави водопровод и канализация. Има много детайли, които е важно да бъдат преценени в хода на проектната идентификация. Националната концепция за пространствено развитие и интерпретирателните планове са двата документа, които са основни за вземането на решения за спелващия програмен период. Към момента има проведени 5 заседания на работната група за спелващата оперативна програма, взети са всички ключово важни решения, оформена е и структурата ѝ по отношение на приоритети и мерки. Правят се неформални срещи на политическо ниво, които подпомагат процеса на формиране и вземане на крайните решения за всички бъдещи оперативни програми. УО на ОПР има яснота относно приоритетите, които искаме да бъдат финансирани, има яснота и по отношение на демаркационните линии, както и има съгласуваност на политическо ниво за всичко, което е взето като решение от работната група. При разработването на първия вариант на оперативна програма бе използван един глобален социално-икономически анализ, който се осъществява от миналата година насам и който даде яснота относно всички важни показатели, както относно основните аспекти, изводи и анализи на регионално ниво на потенциалите за развитие. Този анализ има за задача да намери най-базовите социално-икономически показатели, които да бъдат използвани за определяне на регионалните приоритети и общини. Също така са дефинирани и критерии, въз основа на които бяха рамкирани всички населени места на територията на страната и най-вече градовете, имащи ключово значение за бъдещата оперативна програма. Всички градове са разпределени в съответни нива от 1 до 5. По отношение на националната концепция към настоящия момент тя определя 52 града, като индикативен списък, отговарящи на критерии и методологията, за да бъдат основни центрове за подкрепа от новата оперативна програма и по-специално приоритет 1 Устойчиво градско развитие. В новата оперативна програма са дефинирани 7 приоритетни оси, първата приоритетна ос Устойчиво градско развитие изцяло се фокусира всички мерки и интервенции да бъдат насочени през интерпретирателните планове за градско възстановяване и развитие, тъй като интерпретираният план е изискуем и задължителен елемент за получаване на финансова подкрепа по програмата. В този приоритет са съсредоточени около 60% от финансовия ресурс и се разчита изцяло на интерпретирания подход за осъществяване на всички мерки свързани с градска среда, енергийна ефективност в публични сгради, културна, социална, здравна, образователна инфраструктура, както и мерките за интегрираня градски транспорт. Във втората приоритетна ос са обособени всички мерки свързани с здравна образователна инфраструктура с конкретен бенефициент МОМН. В допълнение към тях се предвиждат да бъде включена цялата здравна инфраструктура собствено на останалите ресорни министерства. Третият приоритет също е хоризонтален, той е на територията на цялата страна и обхваща здравна инфраструктура. Училищата са насочени основно по отношение на социалната инфраструктура, където на територията на цялата страна ще се финансират мерките свързани с деинституционализацията на децата в България. Важно ще бъде да имаме подкрепа по отношение на здравна инфраструктура, където се очаква позиция на МЗ за визията и стратегията за реформиране на сектора. Приоритетна ос 4 Регионален туризъм и мрежата, която ще продължи да подкрепя изграждането на туристическа инфраструктура, подсилуване на достъпа до нея, както и мерките за регионален туристически маркетинг, които са в подкрепа на позиционирането на туристическите продукти, за да се постигне по-голям

туристопоток и съответно повече посетители да генерират повече приходи на регионално ниво. Демаркационната линия с Програмата за развитие на селските райони е изцяло в посока, че ОПР подкрепя туристическите атракции и историческото наследство, докато ПРС подкрепя мерките за селски туризъм. Приоритетна ос 5 е Регионална пътна инфраструктура, мярката за която се надяваме да постигнем консенсус с ЕК по отношение на финансирането на първи, втори и трети клас пътна мрежа, която е с достъп до TEN-T-мрежата и съгласно одобрена методология от АПИ за приоритизиране на пътни отсеци. Колежите от АПИ не само разработват своята методология, но имат и финансов ресурс от страна на нашата оперативна програма, за да подготвят техническите им проекти, така че до края на следващата година ще има готов пакет от инвестиционни проекти на приоритетни пътни участъци. Приоритетна ос 6 е обособена по отношение на всички мерки за превенция на риска. На този етап разчетеният финансов ресурс в оперативната програма е сравнително скромно, предвид обстоятелството, че за реализацията на тази мярка следва да се изпълни една предварителна условност поставена от страна на ЕК. Трябва да има ясни планове за превенция на риска и съответно те да бъдат реализирани последователно. В хода на разработването на тези планове и при повече яснота ще може да се посочи и точния ресурс необходим за изпълнението. Приоритетна ос 7 Техническа помощ ще бъде основно фокусирана в подкрепа на бенефициентите за укрепване на капацитета им. Г-жа Николова отбелязва, че демаркационната линия е съгласувана на всички нива по отношение на бъдещата оперативна програма "Региони в растеж" и ПРС. Това което се предвижда като демаркационна линия е в рамките на приоритетна ос 1 ОПР да финансира всички градове, които са включени в нарочно приложени в Националната концепция за пространствено развитие. Всички населени места в рамките на общините, чийто градове подкрепя нашата оперативна програма ще бъдат подкрепяни от ПРС. Също така всички останали общини, които не са във фокуса на ОПР, както общински центрове, така и като населени места в общини ще бъдат финансирани в рамките на ПРС. Индикаторите все още се обсъждат от работната група, но като цяло са готови. В началото на следващата година първият вариант на Оперативна програма "Региони в растеж" ще бъде внесен за разработване на договора за партньорство, като сме в непрекъснат контакт с ЕК и съответно вземането на всички решения е съгласувано и в тясна комуникация с партньорите ни от ЕК.

Г-н Любен Татарски пита дали концепцията е вече приета и дали, ако се наложат промени в нея, те ще бъдат отразени в приоритетна ос 1.

Г-жа Деница Николова отговори, че Националната концепция за пространствено развитие предстои да бъде одобрена от МС. Към момента към нея има приложение, в което са включени индикативни градове за подкрепа от приоритетна ос 1 на бъдещата оперативна програма. Всичко, което влезе в приложението като градове, съответно ще бъде взето под внимание при разработването на новата оперативна програма. Г-жа Николова отбелязва, че концепцията за пространствено развитие следва да бъде гледана през призмата на бъдещото дългосрочно развитие на регионите в България.

Представяне на Националната концепция за пространствено развитие

По следваща точка от дневния ред "Представяне на Националната концепция за пространствено развитие", Г-жа Деница Николова даде думата на Г-жа Веселина Трова.

Г-жа Веселина Трова каза, че концепцията е един дълго чакан документ

разработен в последните 5 месеца от Националния център за териториално развитие и в момента приключва съгласуването му за приемане от МС. Работва се от широка група специалисти. В 3УТ опазването на територията на страната като национално богатство е изведено като основен приоритет. Изхождайки от това се опитваме да доразвием принципите, на които се базира националната концепция. Тези принципи обхващат принципа на интегрираност и добра координация, принципа на съгласуваност между отделните партньори, които имат отношение към националното ни пространство, принципа на прозрачност и достъпност до информацията. Проведени са над 200 обсъждания и докладвания, проведени са 5 семинара, за да може междинните резултати да бъдат обсъдени. Търсено е и прилагането на един принцип водещ за ЕС, който се прилага и при изготвянето на интегрираните планове за грядко възстановяване и развитие, а именно по отношение на интегриране на ресурсите. Има три кратки и ясни послания. На първо място националното пространство на България е отворено към света и интегрирано в европейското пространство, в европейската мрежа от центрове и оси на развитие, култура, наука и иновации. Второто послание е съхранение на национални ресурси, хората, земята, водите, природното и културно наследство - гаранция за националната идентичност. Третото послание е свързано с балансираното и устойчиво интегрирано развитие, постигнато чрез рационално развитие и позиционирана социална, транспортна, инженерна, културна и туристическа инфраструктура да осигурят интелигентен икономически растеж и адаптивност към промените и равнопоставеност. Първата стратегическа цел, която произхожда от така формулираната визия и е съгласувана с много участници и партньори е интегриране в европейското пространство. За тази цел освен основните документи на страната и на ЕС са разработани и всички аналогични документи разработени от съседните ни страни - Румъния, Сърбия, наченки на такъв документ в Турция, Гърция. Съседните страни са изразили своите мрежи и връзки, изхождайки от основния принцип на ЕС за развитие на полицентрична мрежа от полюси на растеж и оси на урбанистично развитие. Нашата задача е да се включим към тези мрежи, използвайки всички предимства на територията ни и от периферия на ЕС да се опитаме да осъществим прехода към съседни територии и към съседни страни. В интегрирането на страната в това европейско пространство, включването към тези мрежи се търси не само изграждането на най-важните транспортно-комуникационни връзки. Връзките между отделните центрове за растеж се разглеждат като мрежа по отношение на техническа инфраструктура, разглеждат се коридорите като важни такива, свързващи културно наследство, разглеждат се сини и зелени коридори - р. Дунав и Черноморското крайбрежие, като същевременно по западната и южната ни граница развитие на важни мрежи във връзка с европейската екологична мрежа. Изходното състояние на страната, освен много сериозния проблем за обезлюдяването на териториите и застаряване на населението, ни подсказва и една тенденция към моноцентризм, която е преодолена, а именно развитието на главния център на страната София, който в европейските класации е четвърто равнище мегарайд с потенциал за издигане едно равнище малко по-нагоре. През последните години има малко по-добро развитие на големите градове - Пловдив, Варна, Бургас, Русе, Плевен, Стара Загора. Те в различна степен балансираят развитието на столицата и задържат това население. На базата на тази равномерно разпределена мрежа в страната слезва да се подкрепят онези важни туристически центрове, които ще податат по-нататък шанс и възможност и на останалите по-малки населени места за бъдещо развитие. Въз основа на тази демографска динамика и изследване на промените в населението чрез националната концепция ще бъде направен опит

да се намали контраста между центъра и периферията в пространството развитие на градовете. В зависимост от приоритетите на страната и наличния ресурс се правят опити да бъдат издигнати на малко по-високо ниво допълнителни градове-балансири, които да балансират развитието не само на страната, но и на регионите, областите и общините. Това е моделът на умерен полицентризм, който да даде възможност за развитие на градовете от по-високите йерархични нива (включващи София и 6-те големи града), същевременно развитие на областните центрове – 28 града, но и всички подкрепени в настощия програмен период с интегрирани планове за градско възстановяване и развитие. Търсят се възможности за открояване на градовете, които имат потенциал за развитие, които са разположени на важни урбанистични осци. Лета на екипа, изработил концепцията, е в тази група да бъдат включени градовете, които имат ключово значение и могат да обслужват съседни територии и по-малки общини, както и градове с важно значение за границите и периферията. Стремекът е да се получи едно по-балансирано развитие на цялостната територия на страната и предпоставяне на услуги на градове от по-ниски нива, като от друга страна се засили ролята на тези центрове, които са на входовете и изходите на важните места на територията на страната. За да се определят тези центрове е използвана система от критерии, която включва оценката им като важни центрове на административни услуги, като центрове, които концентрират висококачествени услуги в сферата на здравеопазването, образованието и научните изследвания, за да може вниманието да бъде насочено нататък по отношение развитие на икономика базирана на знанието, за развитие на центрове на иновации. Изследвани са и развитието на градовете като туристически центрове в съответствие с наличната лелова база, реализираните нощувки, отчетената печалба и внесените данъци. Тези градове са изследвани като културни центрове, с концентрация на важни културни събития, предпоставящи достъп до обекти на културното наследство и съответно с богат културен календар от събития, празници и т.н. След многократни обсъждания и допълнителен анализ, чрез използване на допълнителни критерии по отношение на здравеопазване, образование, култура, икономика и транспорт на първо ниво е изведен гр. София, който разработва интегриран план за градско възстановяване и развитие. Следващите градове от второ ниво са Пловдив, Варна, Бургас, Русе, Плевен, Стара Загора, с допълнение от Благоевград и Велико Търново. Следващата група са 18 града от трето ниво, които в момента имат своите интегрирани планове за възстановяване и развитие. Останалите градове са още 8 града, от които 3 са в същата категория и при бъдещо развитие ще получат възможност за разработване на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие. В градовете от 4-то ниво са включени 17 града, 4 от които винаги са били обсъждани защо се разглеждат като центрове на агломерационни ареали – Белинград, Лом, Панагюрище и Гоце Делчев. Методическите указания за разработване на интегрирани планове за градовете от 4-то ниво са одобрени и качени на сайта на МРРБ. Важно е много повече градове да получат подкрепа, но за предпоставящи програмен период все още има опасения, че последиците от глобалната финансова криза няма да бъдат преодолени, ще има ограничен финансов ресурс и ограничени приоритети, около които трябва да се съсредоточим. За бъдещото функциониране и развитие на малките населени места е важно постигането на третата стратегическа цел, а именно пространствена свързаност и достъп до услуги, което ще се постигне чрез подобряване не само на транспортната инфраструктура, но и на електронните съобщения, както и на достъпа до услуги от по-високо ниво. Най-големи шансове имат населените места, които са до градовете с изохрон на достъп до 30 мин.

Стратегическата цел свързана със съхранение природно и културно наследство е важна, защото страната ни има два пъти по-голям дял защитени територии, отколкото ЕС. В тази посока също може да се работи и този природен потенциал да бъде използван чрез интегриране на природни и културни ценности за стимулиране на икономическия растеж. Приоритетно внимание е отделено на два района, които имат по-нисък дял от защитените територии, а именно СДР и СИР, където все още има възможност за малко завиване на защитените територии и зони. Появява се нова възможност в територии определени като критични - това са териториите по западната и южната ни граница, за които по една инициатива на Международния съвет за опазване на околната среда се дава възможност за реализиране на проекти в сферата на опазване и експониране на природното богатство, в сферата на екологичното възпитание, в сферата на шатънския туризъм. Освен всичко друго в тази територия има добра възможност за развитие на трансграничното сътрудничество. И тук приоритетни са някои от териториите, макар че това е една хоризонтална мрежа и културното наследство ще се финансира без териториални ограничения. Една такава територия е Дунавският лимес, който има възможност да се включи заедно с останалите Дунавски страни в инициативата на ЕС за включване на поречието на река Дунав в Световната листа на ЮНЕСКО за защитено природно и културно наследство. В тази територия вече има достатъчно развит капацитет и идеи по отношение на Дунавската стратегия. В тази връзка културното наследство при наличие на ресурс ще може да развие и другата важна връзка и да подател ръка на създавания изключително важен регион, а именно Черноморското крайбрежие благодарение на концентрираните там обекти и културни ценности. Тази класификация на културното наследство също е на база на критерии, които дават възможност в съответствие с новото законодателство да се оценят потенциалите на страната. Планирските територии, които заемат не малка част от страната, ще получат шансове в различните стратегически цели, чрез различните приоритети, да получат по-добър достъп до висококачествени услуги. В тази посока е заложено приоритетно опазване на природно и културно наследство в южната и западната част на страната и специална грижа за Родопите, където има за решаване много проблеми, но е наличие и огромно потенциал за развитие. Обезлюдяващите се територии са териториите в диск, които обхващат периферията на страната и някои от планирските територии и в тази посока МРРБ може да допринесе и предложат политики в тяхна подкрепа. Когато се говори за 52 града, които ще получат подкрепа от ОПР, не трябва да се забравя че не се мисли и за по-малките населени места. Предлагат се някои модификации в използваните дефиниции, като се предлагат отказ от разгледаното на общините на градски и селски. Чрез помощта към малките населени места се цели подкрепа на съществуващата равномерно разпределена мрежа на страната и чрез допълнителна концентрация на инвестиции в зони за растеж, чрез развитие на високотехнологични паркове, чрез развитие на бизнес инкубатори и др. да се съхрани националното богатство на страната. В цялостната йерархична система от документи е наличие обогатяване с нови документи, които имат съпаловидно развитие, където намира място и националната концепция с основна роля да координира развитието на секторните политики. В много държави документи от такъв тип започват да действат след 5, 7 или 10 години. Г-жа Троева отбелязва, че не се очаква веднага държавен положителен ефект от концепцията, която се разработва и приема за първи път в България. В този динамичен век националната концепция за пространствено развитие се разглежда като процес, който би трябвало да бъде интегриран, добре координиран и контролиран по отношение на приложението му. След приемането на концепцията и след

определен период от време е необходимо да се направи ревизия на постигнатото и ако е необходимо тя да бъде ревизирана. Тази оценка би следвало да бъде по средата на следващия програмен период. Концепцията не е свързана само с визията за пространственото развитие за следващия програмен период, а има по-дългосрочен план.

Г-жа Лиляна Павлова отбелязва, че след 10 години опити България най-накрая ще има такъв важен документ.

Г-н Любен Татарски каза, че Националната концепция за пространствено развитие е един много важен документ, на базата на който може да бъдат изработени следващите устройствени планове на по-ниско ниво. Основната цел на този документ е балансирано развитие на страната, по-добро устройство на планиране и премахване на различията между регионите. Г-н Татарски отбелязва, че градовете са класифицирани в различните йерархични нива на базата на критерии, но прилагането им е дъво ли е било съвсем обективно. Посочените 4 критерии са точни и ясни, но при разглеждане на класифицирането на градовете по тях се вижда, че определени градове и населени места не са в нашата държава, защото не са включени в концепцията. При определянето на йерархичните нива освен тези 4 критерии, трябва да бъдат взети под внимание и други и МРБ следва да го има предвид при определянето на градовете, които ще бъдат в обхвата на ОПР за следващия програмен период. Важни критерии са тези градове да бъдат центрове на растеж и да имат потенциал на развитие, както и потенциал за изпълнение на проекти и не на последно място възможност за съфинансиране. Г-н Татарски отбелязва, че в четвърто йерархично ниво са определени 17 града, от които Малко Търново, Ивайловград, Свиленград, Попово, Девин, но липсват градове като Разлог и Банско. Не е ясно защо Разлог и Банско, след като отговарят на всички критерии не попадат сред градовете, които ще бъдат подкрепени от новата оперативна програма. Интересно е, че в ПРСР рамкирането беше точно обратното, помощ получаваат най-малките населени места и тези, които са по средата нямат възможност да се възползват от оперативните програми. Г-н Татарски пита на кои критерии не отговарят Разлог и Банско и съответно са изключени от възможността за подкрепа по ОПР и по кои критерии ги превъзхождат останалите градове. Той поиска да разбере как ще бъде постигната целта на ОПР, стъпвайки на тази концепция. Не на последно място при определянето на йерархичните следва да се вземе предвид и становището на НСОБ.

Г-жа Лиляна Павлова каза, че е добре да се чуе и позицията на НСОБ, тъй като темата се обсъжда вече няколко месеца, но все още няма получено окончателно становище, а липсата на такава не дава възможност за правилно и окончателно решение, което да бъде разглеждано и прието от МС.

Г-н Даниел Панов отбелязва, че на две заседания на УС на НСОБ са разглеждани градовете, които ще бъдат бенефициенти по новата оперативна програма. В рамките на НСОБ има съгласие по поставената тема и то подкрепя списъка с градовете, предложени в концепцията. Мотивирано ще бъде предложен съвсем малък допълващ списък от общини, които също да бъдат включени в програмата.

Г-жа Лиляна Павлова изрази надежда становището да е добре аргументирано и допълнително предложени общини да отговарят на основните критерии. Тя отбелязва, че наистина прави впечатление липсата на някои градове като Разлог, Златоград и др., които по видими признаци отговарят на критериите. Финансирането по програмата цели на основата на интерираните планове да има фокусирани инвестиции и концентрирани ресурси, които да имат добавена стойност за регионите в растеж, разбира се равномерно разпределение на цялата

страна. От друга страна, колкото повече се увеличавя броя на градовете, които са бенефициенти, толкова повече намалява ресурса и кумулативния ефект от инвестициите в тях.

Г-жа Веселина Троева допълни, че отговорът на поставения въпрос е сложен и многопластов. Политиката за регионално развитие винаги е била обект на критики не само в България, но и в ЕС. През последните години тя е насочена в подкрепа на градовете, определени като центрове на растеж и затова винаги се поставя въпросът за останалите общини. На градовете се гледа като на центрове за растеж, на възможност те чрез своето развитие да предложат по-високо качество на услугите, но се забелязва и увеличаване на диспропорциите. Експертът, разработил концепцията, е с ясно съзнание, че едва ли ще предложи модела, който ще заработи в България и най-вероятно ще се наложат промени и по-добра координация. Г-жа Троева категорично отхвърля твърдението, че оценката е направена на базата на четирите критерия, тъй като реално тя е извършена на базата на десет групи критерии, като население, демографска динамика, образование, здравеопазване, култура, социални услуги, туризъм, икономика, административно обслужване, транспорт. Към всяка една от тези групи има и допълнителни групи критерии. Банско и Разлог отговарят на всички критерии, но в процеса на обсъждане на концепцията бе поставен въпросът, че е несправилно да се подкрепят градовете, разположени на основните транспортни осци, защото там по естествен начин се привлича интерес, инвестиции и развитие е много по-лесно осъществимо. Тук именно изниква въпросът, свързан с регионалната политика на едно правителство. Регионалната политика на ЕС поставя на първо място ая подкрепа по-отдалечените и по-слабо развитите райони. Тя трябва да бъде равнопоставена и да не поставя в дискриминационно положение най-изоставашите. При разработване на концепцията и оказване на подкрепа на общините е търсен баланс по отношение на равнопоставеността. Всички общини ще получат подкрепа, само че чрез различни програми, едните по ОПР, а другите по ПРСР. Г-жа Троева отбеляза, че в градовете като Разлог, Банско, Несебър, Созопол и Поморие, вече имат огромни ресурси от инвестиции за разгръщане на строителство, утилизиращо сградата и вероятно са в състояние да намерят възможности за допълнително развитие без тази целенасочена подкрепа. Ивайловград и Малко Търново са най-важните връзки на страната към съседните територии и са важни в цялостната трансевропейска мрежа на градовете и осци на развитие. Възможно е и други градове да искат да бъдат включени, но с ограничен ресурс, едва ли ще може справедливо за всички да бъде разрешен този проблем.

Г-н Фернандо Мандметс каза, че свършената работа е много като обем и отдавна не е бил разработван такъв вид документ. На пръв поглед методологията е подхождяща, защото са взети в предвид основните критерии. Каквато и методология да бъде приложена, винаги ще има градове, които ще останат извън обхвата ѝ. Дългосрочните демографски тенденции за градовете, които са включени в списъка, са благоприятни. Г-н Мандметс подчерта, че списъкът изглежда доста дълъг, но от друга страна, това е въпрос на допълнителни преговори. До 2020г. по цел 1, София няма да има възможност да се класира, защото има висок брутен вътрешен продукт и едва ли ще бъде възможно да получи подкрепа. Именно сега е моментът да бъдат довършени някои проекти и обекти. Има градове, които трябва да бъдат контрапунктове на София, които да са център на икономическо развитие, защото в противен случай тенденцията на миграция към София ще продължи. На тази база, приоритет 1 следва да бъде отнесен към първите девет града от първо и второ йерархично ниво, като 60% от средствата да бъдат инвестирани в тях, а останалите в трето ниво. Общините,

включени в четвърто ниво, предстои да бъдат коментирани. Не трябва да се забравя, че има и други механизми за финансиране, покриващи други части от територията. Към момента, за съжаление България не използва даденото и финансиране за селските райони и тази година ще залузи между 100-200 млн. евро неусвоени средства. Трябва да бъдат взети мерки определени райони да могат да усвоят отпуснатото им финансиране и след това да се търсят други възможности.

Г-жа Лилана Павлова допълни, че Националната концепция за пространствено развитие е документ, който предстои да бъде приет от МС, като в приложение ще бъдат посочени градовете, които ще са бенефициенти по новата оперативна програма. Списъкът ще бъде допълнен с предложенията от НСОРБ общини. Независимо от това, за да може да продължи работата по новата оперативна програма, УО на ОПР предлага да бъде взето решение за определяне на конкретни бенефициенти - всички общини, които ще бъдат включени в приложението към концепцията. Всички тези общини следва да получат финансиране по новата схема, която ще бъде обявена в началото на 2013г., в подкрепа на разработване на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие. Г-жа Павлова каза, че УО на ОПР ще направи модификация в програмата, съгласно взетите решения на днешното заседание и проведените писмени процедури. По направените предложения ще бъдат коментари и бележки и те бяха приети.

Взети решения:

Решение 3
КН дава мандат на Ръководителя на Управляващия орган на ОПР да определи като конкретни бенефициенти по операция Операция 5.3 „Израждане на капацитет на бенефициентите на ОПР“, схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: „Подкрепа за интегрирани планове за градско възстановяване и развитие II“, обхванатите на градовете от иерархични нива 3 и 4, BG161PO001/1.4-07/2010 „Подкрепа за интегрирани планове за градско възстановяване и развитие“, съгласно Приложение 2 „Градове за подкрепа по ОПР за периода 2014-2020г.“, включени в Приложение II от Националната концепция за пространствено развитие, при одобрението ѝ от Министерски съвет.

Решение 4
КН дава мандат на Ръководителя на Управляващия орган на ОПР да направи промени в ОПР «Регионално развитие» 2007-2013г. съгласно взетите решения на XI-тото заседание на КН и проведените писмени процедури при иниципиране на следващо ревизиране на програмата, както и да промени стойността на индикаторите при необходимост.

Примане на индикативна годишна работна програма за 2013 г.

По следващата точка от дневния ред, *Примане на индикативна годишна работна програма за 2013г.*, г-жа Лиляна Павлова даде думата на г-жа Мария Станевска.

Г-жа Мария Станевска каза, че Индикативната годишна работна програма е сключена, защото 2013г. е крайният срок за договаряне на безвъзмездната финансова помощ по програмата. В резултат на току-що взетото решение за определяне на конкретни бенефициенти по Приоритетна ос 5 Техническа помощ, съгласно Приложение 2 от Националната концепция за пространствено развитие, ще бъде обявена една схема в покрепа за разработване на интерпретативни планове за градско възстановяване и развитие на 30.01.2013г., като крайният срок за кандидатстване е 30.04.2013г. Общините са разделени на два компонента, в зависимост от това, че има градове от ниво 3 и ниво 4. Градове от ниво 3 отпадат в първи компонент и безвъзмездната финансова помощ ще бъде в размер до 500 хил.лв., а общините от ниво 4 са включени във втори компонент и за тях предвидената безвъзмездна финансова помощ е в размер на до 200 хил. лв. Общият размер на схемата е 4,9 млн. лв и конкретният брой на бенефициентите ще бъде определен след приемането на Националната концепция за пространствено развитие.

По направеното предложение нямаше коментари и бележки и то бе прието единодушно.

Взети решения:

Решение 5

КН приема индикативната годишна работна програма за 2013 г.

Основни изводи и заключения от оценката на зоните за въздействие на ИЛТВР

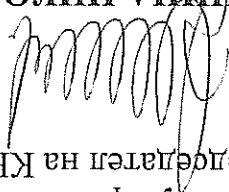
По последна точка от дневния ред, *Основни изводи и заключения от оценката на зоните за въздействие на ИЛТВР*, г-жа Николова даде думата на г-н Иван Попов.

Г-н Иван Попов отбеляза, че ще бъдат представени основните изводи от оценката на предложениите зони за въздействие в рамките на интерпретативните планове за градско възстановяване и развитие, които са подадени в МРРБ. Създадената междуведомствена работна група за оценяване на зоните за въздействие започна работа на 09.10.2012г. и включва 13 представители на министерствата, които имат отношение към инвестициите по линия на Приоритетна ос 1 на бъдещата оперативна програма. В групата са включени представители на дирекция "Устройство на територията", дирекция "Стратегическо планиране на регионалното развитие и административно-териториално устройство". По момента има подадени 30 плана, от които 4 са одобрени – София, Добрич, Пазарджик и Свищов. На 19 общини са поискани допълнителни документи с разяснения, като повечето от исканията са свързани с допълване на обосновката, а не с промяна на обхвата на зоните. В момента се оценяват седем предложени. Статутът на работната група е с постоянен характер и тя ще работи докато се одобрят зоните за въздействие. Г-н Попов каза, че повечето от общините са спазили методическите указания, като са

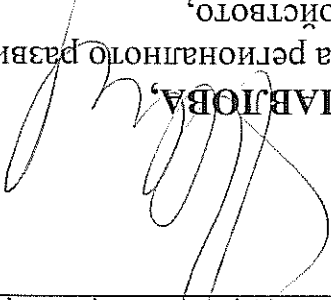
определили 3 зони. Разбира се има и общини, които са определени по-малко от 3 зони, но това е допустимо. Има доказателства за проведените обществени обсъждания по отношение на зоните за въздействие, подкрепени са от солидни анализи, включващи качествена информация на ниво град. Тази информация ще бъде от полза и за самите общини при разработването на интерпретационните планове. Широкото представителство на работната група е гарант за обективния избор на зоните за въздействие, които отговарят на конкретните нужди на града. В методичеките указания няма поставени условия за териториалния обхват на зоните за въздействие. При получаването до момента предложениите зоните обхващат от 5 % до 90 % от територията на града, като в общия случай са до около 40 %. Един от добрите примери е община Пловдив, която е определила зоните, които обхващат до 5 % от строителните граници на града. Г-н Попов каза, че големината на зоните не е определена за размера на финансиране, а точно обратното. Общини, които са определени по-компактни зони, ще могат по-добре да обосновават интерпретацията на проектите и да получат по-добро одобрение на проектите за създаване на програмен период. Най-неблагоприятният вариант е разгледаното на града на 3 зони, като по този начин цялата територия на града е включена в обхвата на интерпретационния план. Това категорично не може да бъде прието от работната група, въпреки че няма ограничение за териториалния обхват. Един такъв подход показва, че общината не е успяла на база на анализите и проведените обсъждания да определи приоритетните градски територии. Такъв тип предложение са върнати на общините за преработване. Други подходи, които не отговарят на методичеките указания, е разглеждане на повече от 3 зони за въздействие, които не са териториално обособени. Предложението, базирано на този подход, са върнати на общините, които трябва да определят приоритетните до 3 зони и представяне на допълнителни обосновки. При някои от общините много трудно може да се определи броят на предложениите зони и е изисквана допълнителна обосновка. От прегледа на предложението може да бъдат изведени и добри практики, напр. община Пловдив, която определяйки тези компактни градски територии, счита, че централното на финансов ресурс в тях ще окаже въздействие върху целия град. Други общини са идентифицирали повече от 3 зони, но много ясно са посочили приоритетните зони за създаване на програмен период. Г-н Попов отбелязва, че работната група очаква да получи разяснение от общините и изрази надеждата, че в кратки срокове ще бъдат определени зоните за въздействие. Впоследствие, за да обосновават своите проекти, общините ще трябва да идентифицират всички обекти, които се намират в съответните зони – дали са общинска или държавна собственост, намерението за частни инвестиции и др. Работата по интерпретационните планове започна през 2010 г. още преди да има каквато и да е яснота какви ще бъдат предложението за Регламенти за създаване на програмен период, като се оказа, че управляващите органи, генералните и заинтересованите страни са били далновидни. Интерпретационните планове дават възможност от използването на един нов подход, предложено за създаване на програмен период, свързан с интерпретационните териториални инвестиции, които да бъдат реализирани между няколко оперативни програми на ниво интерпретационен план за градско възстановяване и развитие.

Г-жа Лиляна Павлова уточни, че предстои специализирани срещи с всички общини, които ще разработват интерпретационните планове за градско възстановяване и развитие, за да може в детайли да се дискутират всички въпроси, свързани с тези планове.

ЛЕНИЦА НИКОЛОВА,
Главен директор на ГД „ИРР“ и
Ръководител на УО на ОИРР

ЛИЛИАНА ПАВЛОВА,
Министър на регионалното развитие
и благоустройството,
Президент на КН на ОИРР

УТВЪРДИЛ:

Закриване на заседанието на КН на ОИРР – заключителни слова на г-жа Лилиана Павлова и представител на ЕК

Г-н Реналдо Мандметс благодарил за добрата подготовка и гадкото протичане на заседанието на КН. Той благодарил на екипа на УО на ОИРР за положените усилия и добре свършената работа, както и за доброто сътрудничество и обмяна на информация с ЕК. Предстои да бъдат дискутирани някои проблеми и оплаквания, поставени пред ЕК, на които трябва да бъде намерено решение.

Г-жа Лилиана Павлова отбеляза, че в краткосрочен план темата, свързана с приемането на Националната концепция за пространствено развитие е приоритетна, за да може да има ясна визия относно следващия програмнен период. До следващия КН усилията ще бъдат насочени към програмирането за следващия период, интегрираните планове за гратско възстановяване и развитие, успешно приключване на последните проекти, финансирани по програмата, както и към най-важното, а именно успешното разплащане, за да не се допусне връщане на средства на ЕС. Г-жа Лилиана Павлова изрази благодарност за участието в заседанието, оказаната подкрепа и партньорство.